

M A G Y A R K U R I R.

*Indült Bécsből, Kedden, Januárus' 9-dikén, 1827.**P o r t u g a l l i a.*

Gróf Villa-Real (Don Luis de Sausa) a' Madridban volt Portugallus Nagykövet, onnét lett eltávoztása előtt Novembert' 10-dikén, Végső jelentést adott által a' még akkor, ugyan Madridban volt Frantzia Nagykövetnek Marqui de Moustier úrnak, arra kérvén ezt, hogy közölje a' Spanyol külső dolgokra ügyelő Ministerrel Salmon urral. Ezen Jelentést szükséges megolvasni annak, a' ki vóltaképpen akarja tudni, mellyek légyenek azok a' fennforgó kérdések, a' mellyek eránt való meg nem egyezhetés miatt Spanyol és Portugallia országok között oda értek a' dolgok, hol most állanak. Az említett Jelentés, kivonásban, ennyiből áll: —,

„Márqui Úr! Ó Királyi Herczegasszonya a' Régens Princzaszszony az én első tudósításomból, mellyet Sept. 6-dikán történt ideérkezésem óta küldöttem hozzá, tsudálkozással szemlélte, hogy a' Spanyol országlószék IV-dik Don Pedro ó Leghüségesebb Felségének Portugalliába felállított Országlási alkotmányát nem esmérimég, 's hogy meghatározta, hogy azt meg se esmerje addig, míg az eránt a' maga Szövetségeit meg nem kérdezi. Olly reméniséggel, hogy a' Szövetséges Hatalmasságok haladék nélkül tudtára fogják adadni a' Spanyol Országlószéknek, hogy ők a' Portugalliába béhozott Országlási alkotmánynak törvényességét meg fogják esmérni, 's annak ohajtásától lelkesítettvén, hogy minden a'-féle vetekedéseket,

mellyek Portugalliának és Spanyol országnak egymás eránt való állapotjokat megzavarhatnák, el lehessen kerülni, rá vette magát ó K. Herczegasszonya, hogy ezen első pillantatban ne kösse magát ezen első kérdéshez, 's hogy a' Spanyol Országlószéktől ne kívánjon egyebet annál, hogy a' Spanyol országba által pártolt Portugallus Rebessisektől, a' magokkal oda által vitt lovakat, fegyvert, ruházatot 's egyebet elvétetvén, haladék nélkül adassa ki, 's magokat ezen Rébelliseket szálltassa a' határtól távol lévő vidékekre. Ezen dolgoknak megtevése elkerülhetetlen vala azért, hogy láthassák a' Rébellisek, hogy az ó ügyeknek Spanyol ország nem fogja pártját.

„De fájdalom, néhány Spanyol Tisztikarok könnyebbé tették a' Rébellisek vezérjeiknek azt, hogy azon Portugallusokat, kiket a' magok Rebelliójokba belé vontak vala, tévelygésben tarthassák, 's abba még többeket is belé vonhassanak. Az Extremadurai Fő Kapitánynak Kerülőírása, mellyet ó a' Portugalliai dolgokra nézve a' Kadixi és Valenciái Ujságlevelekben kihirdettetett; a' Balears szigeteken kijövő Ujságlevelekben Sept. 19-dikén kiadatott írás, a' melly Badajozból vette származását, 's melyben a' Portugallus Országlás revolúziósnak neveztetik; 's az a' történetekben való esmeretlenség, melyben a' Spanyol Tisztikarok a' magok Országlószékjeket, a' Portugallus Rebessisektől Serenában Sept. 22-dikén letett esküvésre nézve, és az azon Egyházi Inepi cerimoniára nézve is, mellyet a' Lu-

góba gyülekezett Rebellisek Oktober' 1-ső napján ültek-meg, tartani iparkodtak, mert mind ezekről Salmon Minister úr tsak általam, és tsak Oktober 20-dikán tudósított legelőbbször — mindezek nyilván-ságos bizonyságai az én erőssitésemnek. E-képpen folytatták a' Rebellisek a' magok tsalárdságaikat 's hamis mesterkedéseiket, hogy Portugalliában a' nyughatatlankodás tüzet ismét felgerjeszthessék, mint nékem mind ezekről Excellentziádat tudósítani már még azelőtt szerentsém vala, minekelőtte Algarbiában a' Regemrnteknek és Márqui Chavesnek támodásaik kiütöttek volna.

„De több az, hogy ezen elő-történetek után a' Spanyol Tisztikarok Ayamontéből magok elmentek Villa-Reálba, hogy az itt felállított Portugallus Rebellis Tisztikaroknak az ő rövid ideig tartható fennállásához szerentsét kívánjanak. A' Portugallus Országlószék és Tisztikarok azonközben mind ezek mellett is tellyesen eltartoztatták magokat attól, hogy a' Spanyol békételenekhez kik Portugalliába által jöttek vala, legkissebb segedelemmel viseltettek volna, se közbevetéssel se a'-nélkül. Spanyol pártosok is kerestek vala menedék helyet Portugalliában: de ő Királyi Herczegaszszonysága ezektől nem tsak fegyvereiket elvétetvén magokat az ország' belső részeire szállította, hanem a' Spanyol Király által ezek ellen kiadott Végzést is kihirdettette a' Lisbonai Udvari ujságban, ambár a' Spanyol Országlószék nékem meg nem engedte a' Portugallus pártosokra nézve kiadatott Amnesziáló Végzéseket se a' Madridi se egyéb Spanyol tartományi ujságokban kihirdettetni. Továbbá nékem az eránt is parantsolatot küldött ő K. Herczegaszszonysága, hogy adnám tudtára Spanyol Minister Salmon úrnak, hogy ő K. H. Aszszonysága a' Spanyol pártosoktól elvétetett fegyvert kész még azelőtt is vissza adadni,

minekelőtte a'-felől bizonyossá tétetődne, hogy a' Spanyol országlószék is kész lesz a' Portugallus pártosoknak fegyvereikkel, lovaikkal 's a' többi, hasonlót tselekedni. Azt kell hinnem, hogy a' Spanyol Tisztikarok ezen pillantatban abba' foglaltoskodnak, hogy a' magok Országlószéttől vett rendelésekkel megegyezőleg a' mi fegyvereinket és lovainkat nekünk kiadják, 's a' pártos katonaságot Spanyol ország' belső részeire szállítják. Hanem a' dolgoknak mostani állapotjában, ez az igasságos Akta nem elégséges arra, hogy a' fél-szigeten a' tsendességnek fennállásáért kezes-ségül szolgáljon. A' Régens K. Princzaszszony a' IV-dik Pedró ő Leghüségesebb Felségétől adatott Constitútzzióra már megesküdött, 's már most az ő Catholikus Felsége' Országlószékének se lehet legkissebb oka arra, hogy a' Portugalliába béhozattott Országlást meg ne esmerje.

„Mi némű kezességet adhat ő Spanyol K. Felsége nekünk arra, hogy a' Spanyol Tisztikarok, valamедdig ő Felsége a' mi Országlásunkat meg nem esméri, megszünés nélkül igasságos okokat nem szolgáltatnak a' panaszra? Hogyan kívánhatná a' Portugallus Országlószék a' Spanyol Tisztikaroktól a' Kötéseknek tellyesítését, valamедdig a' Spanyol Király a' Portugalliai Országlást meg nem esméri? Valameddig ez, nyilván való módon meg nem törté-nénd: addid soha meg nem fog szünni a' két országok között fennforgó bizontalan-kodás. Tellyesítettni fognak-é illy környű-állások között az Európai Hatalmasságok-nak összebékélltetésre czélzó intézeteik? Nem fog-é Spanyol ország folyvást okot szolgáltatni nekünk a' nyughatatlankodás-ra? Nem ad-é ez Portugalliának okot arra, hogy ő is éppen így tselekedjék, hogy őn bátorságának és boldogságának kezes-séget szerezhessen? Megegyezhet-é az a' Fél-szigetnek sőt Európának jóvával, hogy

Portugallia meg ne szünjön bizontalankodni azeránt, hogy mitsoda szerentsétlenség érhetné őtet kívülről?

„Hogy Portugallia mind ez ideig meg tartóztatta magát attól, hogy olly eszközkhöz nyuljon, mellyeket különben néki az ő maga-megtartatása elejibe írának, ez egyedül tsak abból a' bizakodásból történt, mellyet ő a' maga Szövetségeseibe helyeztet. Midőn e'-képpen a' maga mérséklettségét megbizonyította, egyszersmind just nyert arra, hogy a'-nélkül a' félelem nélkül járulhasson ezen Szövetségeseihez, hogy foganatos nem fogna lenni kíván-sága.

„Ezen okokra nézve azzal hízelkedik magának a' Régens Princzaszszony, hogy a' Spanyol Udvar nem fogja tovább halasztani azon Constituziónak törvényességét megesmérni, a' melly Portugalliába a' Leghüségesebb Felség' perantsolatjára bévitetett; melyre nézve megparantsolta nékem ő K. H. Aszszonysága, hogy ezen tárgyra nézve járuljak a' Spanyol ország-lószékhez. Hanem Minister Salmon úr, kihez én e'-végre járultam, nékem azterősíté, hogy azon okok, mellyek az ő Országlószékét mind ez ideig el tartóztatták attól, hogy magát ezen tárgy eránt kinyilatkoztassa, ugyan ettől még most is el tartóztatják. Egyszersmind a'-felől is bizonyossá tett engem' Salmon úr, hogy a' Petersburgi és Berlini Udvarok ugyan már tudtára adatták a' Spanyol Udvarnak, hogy ők a' Portugalliába bévitetett Országlást törvényesnek esméri: hanem, hogy ugyan ezt még eddig sem az Austriai Császári sem a' Frantzia Királyi Udvarok nem tselekedték: pedig tudva van Excellentiád előtt, hogy a' Portugalliai Régens Princzaszszonytól az Exc.ád Udvarához küldetett Biztosnak már volt az a' szerentséje, hogy a' Frantzia Királynak bémútattassék 's a' többi, mind ezek a' környülállások engem' arra indítanak, hogy minden tartózkodás

nélkül tudósítsam Ex.ádat a' Salmon úr által nékem tétetett ellenvetésekről, arra kérvén Ex.ádat, hogy önn' maga adja tudtára Salmon úrnak, hogy ő Frantzia Királyi Felsége a' Portugalliában elé fordult változásokra nézve, a' Londoni, Petersburgi, és Berlini Udvarokkal tökéletes egyetértésben légyen. Aláírta: Gróf Villa-Real.

Marqui de-Moustier úr a' Madridi Fr. Nagykövet, így válaszolt Villa-Real úrnak ezen feladásaira: „Mint hogy én olly vélekedésben vagyok, hogy az Úr által tegnap estve nékem általadatott írásban találató felettébb öszszeszótt-font kérdéseknek megfejtése, engem' éppen nem illethet, erre nézve arra kérem az urat, ne vegye rossz néven, hogy én egyebet nem tehetek, tsak azt jelenthetem, hogy vettem az Úr' írását, 's azt Országlószékemmel közleni el nem mulatom. Költ Madridban Nov. 11-dikén 1826-ban.

Francia Ország.

A' Quotidienne még Dec. 27-dikén is hitte és írta is, hogy az Insurgens Portugallusok Oportót és Coimbrát elfoglalták, ámbár a' Csillag eléggé iparkodott megmutatni, hogy nem igaz a' mit a' Quotidienne erőssit, a' ki már azt is beszéltte, hogy Viseu városa már Dec. 6 dikán kinyilatkoztatta magát a' Régenség ellen, 's hogy Lamegóban is hasonlóképpen kiütött a' revolútzio ugyan Déc. 1-ső napjaiban.

A' Csillag ezeket a' hiteles dolgokat közli Dec. 30-dikán a' B o r d e a u x i újságlevelekből, mellyek Memorial Bordelais és Indicateur de Bordeaux nevezet alatt járnak: — „Mi éppen most vevők ezen újságokat, 's ezeknek valóságokért kezeskedhetünk is: „Insurgens Brigadéros Magessit, a' ki Alentejóban 2000 embereket vezérlett, Portalegre városánál 4000 Constituziósök meglepven,

„öket megverték 's egész a' Spanyol határokig „kergették. A' Márqui Chaves' Insurgens „armádája még most is Chaves városá- „nál tanyázik (nem ment hát még bé Opor- „toba). Az a' Constitutziós sereg, melly „a' Magessi Insurgenseit széllyel kerget- „te, Chaves felé nyomúla' Marqui Cha- „ves' armádája ellen. — „Décember' 18- „dikáig még egy Anglus tsapat se szállott „volt ki Lisbonához.“

A' Csillag illy megjegyzéseket te- szen ezen tudósításokhoz: „Mi ezen tu- dósításoknak valóságáért se kezeskedünk. A' mi Quotidienünk azt erőssíti, hogy Ministériumunk olly tudósításokat vett, mellyeket nem fog kihirdettetni. Hanem talám a' Quotidienne is tud valamit ezen tárgyakból, 's valyon miért nem teszi eze- ket ő maga közönségessé, holott ő olly tudósításokat is ki szokott hirdetni, mel- lyek soha senkihez meg nem érkeztek; igaz- ság akár hamisság, nem gondól ő azzal legkissebbet is. Mi, kik nem vagyunk olly szerentsések, hogy soha nem történt tár- gyakról is tudósittassunk, Lisbonából most semmi tudósításokat nem vettünk, mint hogy onnét Dec. 13-dikától olta se Páris- ba, se Londonba, mint az innét éppen most kapott levelekhől látjuk, semmi tu- dósítások nem érkeztek.“

Az utolsó Anglus Posta-hajó, tsupa pénzel terheltetve érkezött-meg Londonból Lisbonába; még tsak útas se találtatott rajta egy is. A' pénz az Anglus hadi-kas- sába való.

Azon beszéde a' Frantzia Külső Mi- nisternek Báró Damasnak, mellyet ő a' Portugalliai dolgokra nézve, a' Pair-kama- rában Déc. 19-dikén felolvasott, 's a' melly fordításban a' közelébb kijött M. Kurírban is eléfordult, Angliában szembetűnő figye-

lemmel fogadtatott 's helybehagyókra is talált. Hanem a' Globe úgy ítéel ezen be- szédről, hogy az illendőségnek megsérté- se nélkül nagyon éles Krikitika találtattas- sék a' végén az Anglus Külső Ministernek Canning úrnak beszédéről (melly a' M. Kurírban is hasonlóképpen kijött a' mult esztendőnek végén).

Felettébb éles Krisiseket vont pedig világ' elejibe ugyan Canning úrnak ezen beszéde a' Frantzia országi ahozértőktől, kik közzül most tsak kettőt nevezünk, úgy mint: Hyde de Neuville, és Chateau- briand urakat, kik közzül az, a' Követek' ez a' Pairek' kamavájának tagja. Az első az által mutatta-ki az Anglus Minister be- széde eránt való békételenkedését, hogy azon Biztosságnak, melly a' Király' kinyi- tó beszédére a' szokott Megköszönő Vá- loszt készítette, írásban illy protestálás- fórmát adott-bé: — „

„En azt kívánom, hogy az a' Biztos- ság, melly ezen Váloszkészítésben része- sül, a' mellett, hogy a' Parlamentumi il- lendőséget megtartja, mindenek felett ar- ra vigyázzon, hogy ezen Megköszönő vá- losz úgy essék-ki, hogy az által a' mi Nemzeti Méltóságunk, mellyet a' Canning úr fennhéjjázó 's nevetséges fe- nyegetődzésekkel tellyes beszéde, 's a' mi külső dolgokra ügyelő Ministerünknek kén- szerítve szájába adatott megfoghatatlan nyilatkoztatása, megmotskosítottak, helyre állítottadjék. Tudja-meg azt Anglia, hogy ha a' Frantziák valamelly terhet hordoz- ni kéntelenítettnek, nekünk semmi esetben nem kívántatik idegen segedelem arra, hogy azt elhordozhassuk. Canning úr is tudja-meg, hogy a' Frantziák kívánják a' békességet, de nem félnek a' hadako- zástól, és hogy köztök semmi béketelen- kedők nem taláttatnak, mihellyest arról van szó, hogy a' nemzeti betsületnek meg- sértetésiért boszszút kell állani. A' betsü- let-érzés olly Zászló Frantzia országban,

melly ott minden időben minden vélekedéseket egyesíteni szokott. Meg lévén a' felől győződve, hogy a' Bourbonok' ditsőségének, a' Legitimusságnak, a' Constitúciónak, 's a' nemzeti szabadságoknak minden barátja, röviden szollván minden felső érzésekkel, szívbéli egyenességgel és Frantzia vérrel bíró ember, véllem egy formán gondolkozni kéntelenítettik, bizodalommal leteszem ezen Bíztoosságnak asztalára azon jóvallatot, mellyet nékem a' szomorkodás és hazafiui érzés diktáltak."

Ezen protestálás forma jóvallatját a' kamara' tagjai között is kiosztatta Hyde de Neuville úr.

De ennél is hathatósabban kifejezi az Anglus Minister Canning úr' beszéde ellen való bosszankodást Chateaubriánd Pair úr, azon előadásban, mellyet ő a' Pair-kamarában egyenesen ez ellen tartott: — „

„Az a' halgatás, úgy mond, mellyel a' mi Külső Ministerünk, azon előadásban, mellyet ő e' h. 19-dikén hozzánk intézvén, az Anglus Parlamentumban tartott beszédek, tellyesen elmellőzte, az én bámulásomot nagyon fejgerjesztette. Én az ő nagy vigyázóságát nem gyalázhatom, ámbár arra való indító okait által nem láthatom. Hanem én, mint a'-kinek fején semmi egyéb feleléssel-tartozás nem fekszik, hanem tsak a' mivel a' Haza' betsülete eránt minden Frantzia tartozik, szabadon kimondhatok mindent, a' mit Ministerünk nem illetni jónak talált.

„Talám emlékeznek még Uraságtok arra, hogy én, mint Minister, az Anglus Parlamentumban a' Frantzia nemzet ellen intéztetett illetlenségeket, miként tromfoltam vissza. De még jobban megfeleltek mindezekre azután a' mi Dauphinünknek (Angouleme Princznek) Spanyol országi nagy lelkű győzedelmei. Ma egészen más képpen állanak a' dolgok. Nékem 1823-ban tsak az Angliai Oppozitzióval kellett

tusakodnom: 1826-ban az ő Nagy Britanniai első Ministere az, ki az ellenkezési úton az Oppozitziónak minden tagjait felyülhaladja. A' Problemának megfejtése rá nézve nagyon terhes. Ezen Anglus Minister az én tisztelt barátom vala; bámulom táalentumait; tisztelem személyét: de reménlem más felől, hogy meg fog bótítani, ha Hazámért azt tselekszem, a' mit ő, még pedig igen nagy buzgósággal, a' maga Hazájáért tselekedni iparkodott.

„Mindeneknek előtte a' Portugallus kérdésre nézve kell magamat érthető-képpen kifejezni: — Én soha meg nem adom a' katonának azt a' just, hogy Constitúziókat állitson-fel, vagy töröljön el, hogy Királyokat proklamáljon, vagy tegyen-le. Én talám a' Portugalliai Constitúziót is jobban betsülöm, mint magok az Anglus Ministerek, a' kik arról tsak-nem tsufólódva beszélnek, 's a' kik Lisbonából azért hívták-el Sir Stuart Károlyt, hogy ezen Constitutziós Aktát Brasiliából Portugalliába elhozta. Én egy népnek függetlenségében más népek' függetlenségének, szabadságában mások szabadságánakszemlélem gyámolát. Egy jól-tévő Constitúziónak felfordulását, akár hol történjék is az e' világon, olly tsapásnek tartom, melly az egész emberi nemzetet érdekli.

„Ennyiben határozom most politikai gondolkodásomat. Már tartózkodás nélkül által megyek azon Ok-levélnek (a' Canning úr' beszédének) megvizsgálására, melly az Océánuson jött hozzánk által.

„Az Anglus Minister az Anglia és Portugallia között fennálló Kötéseknek felszámolásán kezdette beszédét. Még többeket is felhordhatott volna; megemlithette volna a' Lankasteri Háznak a' Portugalliai régi Királyi Házzal való atyafiságát: hanem ezen esetben mi is eléállhattunk volna azzal a' megjegyzéssel, hogy a' Braganzai Ház Frantzia Királyi törzsökből hozza-le a' maga származását. Hanem ha Anglia olly sokat

tulajdonit a' maga Portugalliával való régi idők béli öszszetsatolódásának, miért veszi a' mi Spanyol országgal való öszszetsatolódásunkat illy rossz neven? Nem tsatolnak-é minket is Kötések öszsze ezen Hatalmassággal? A' nélkül hogy Brunehild Királynéra, Nagy Károlyra, 's a' Szent Lajos' anyyára vissza menjünk, nem felhoszhatjuk-é János Királynak Kastiliai Péter Királlyal való 1351-béli Kötését a' Bourboni Princzaszszonnyal Blaukával való öszszeházosodásra nézve; az V-dik Károly Király' II-dik Henrik Kastaliai Királlyal való 1368-dik esztendő béli Kötését; Ugyan ezen Kötésnek 1380-ban történt megújittatását; a' VI-dik Károly' Kastiliai János Királlyal Anglia ellen 1387-ben készült, 's 1408-ban megújított Aikuját; a' XI-dik Lajos és Kastiliai 's Leoni Henrik között 1469-ben készült Kötést; Ugyan XI-dik Lajosnak 1478-ban Ferdinánddal és Isabellával készült, XII-dik Lajos által 1498-ban ismét megújittatott Kötését; valamint szintén azon Alkut is, melly által Foix Hermannát a' XII-dik Lajos' Unoka-hugát 1505-ben Ferdinánd Király' számára elmátkásították?

„A' XIII-dik Lajos és a' Kataloniai Fejedelemség között 1641-ben Okt. 30-kán készült Alkú és az 1641-béli Alkunak Czikkelyei, just adtak Frantzia Országnak Katalonia' tartományához. Ezt követték a' Pyrenéumi, 1659-ben Mártz. 7-dikén kötött igen nevezetes Alkú; a' XIV-dik Lajos' ugyan azon esztendőben Novemb. 7-dikén készült Házossági Kötése, és mind azok a' Kötések, mellyek az 1701-től 1713-mig tartott Örökségi-következési-hadakozás után következtek 's azt bévégezték; végezetre az a' Familiai Egyezés, a' melly 1761-ben készült 's a' melynek 18-dik Czikkelye kinyilatkoztatja: hogy ennekutánna a' két Részeknek minden Statúsaik úgy tartassanak, mint ha ugyan azon egy Hatalmat tennék. Igaz ugyan hogy ezen Familiai Egyezés későbbi Egyezések által bizonyos

tekintetben eltöröltetett: hanem ellenben a' se egészen világos, hogy az Anglus Minister által Portugalliára nézve felhordott Kötések, mind megerősítették-é a' régieket?

„De mit bizonyít ez a' Diplomatikai tudakosság valamint egy részről úgy a' másiktól is? Semmit. Éppen olly kevés just ad Angliának arra, hogy Portugallia' belső állapotjába avatkozzék, mint nekünk arra, hogy Spanyol országban hasonlót tselekedjünk. Mind kettőnk' jusainak alapjait mind kettőnknek valóságos hasznunk teszi. Sok beszéd van a' Casus Foederisnek úgy mondatott elkövetkezéséről. Hanem egy Oppozitziós tagja az Anglus Parlamentumnak igen helyesen tette azt a' megjegyzést, hogy két Portugallus Regementeknek rebellálása mit tartozzék a' Kötésekhez? Hibázókat akarunk találni; azt erősítjük, hogy a' Spanyolok rejtették magokat a' Portugalliai revolúciónak háta megé; vagy ha nem a' Spanyolok, bizonyosan a' Frantziák. És miért nem az Austriaiak? Hát nem Bétsben van Don Miguel? De ott nem kedvesek a' Constitúziók. Miért nem intézi oda az Anglus Kabinét a' maga haragját? Miért Uraim? Azért, mert jó indító okai vagynak réá; azon okok tudniillik, a' mellyek az Anglus Liberálitásnak Mexikóban Szabadságsipkáját, Athénében pedig Turbántettek a' fejire.

„Hanem ha már most, midőn, a' mi nem is gyanítható, midőn Anglia a' Casus Foederishez folyamodik, Lisbona a' Marqui Chaves' kezére találna kerülni, és az Anglusok ott, Szövetséges helyett ellenségre fognának találni, ha nékiek Portugalliába erőszak által kellene bémenni, ezen esetekben nem nyilvánosságosan Hódoltatássá kellene-é az Szövetségeknek és az Oltalmazásoknak által változni, még pedig olly Hódoltatássá, a' melly tsupán tsak a' Portu-

gallusok' költségébe fogna kerülni? Mi fog ekkor lenni a' Casus Foederisből? Ezen Politikai Kérdés más ábrázatban fog ekkor megjelenni.

„Már most, Uraim, azon helyekre szállok-le az Anglus Minister' beszédében, a' mellyek különösen minket Frantziákat illetnek. — (A' többi a' jövő ujságban következik)

B é c s.

Nassaui Herczegasszony született Kirchbergi Burg-Grófné, a' Henrika Császári Fő Herczegasszony' Anyja, e' hónap' 6-dikán estvéli 7 órakor sok szenvedések után meghalt.

Fő Tisztelendő Frint Jakab Urat, Pagranyi Boldogságos Szüz' Apáturát, Nagy Váradi Cathed. Egyházi Kánonokot, Philosophia' Doktorát, Bétsi Cs. K. Udvari Parochust, és ugyan itt a' Presbyteriumi Felső Intézet Igazgatóját, Nemes Krassó Vármegye Assessorát, Sz. Pölteni Püspökké méltóztatott Császár és Király Ő Felsege kegyelmesen kinevezni.

Magyar Ország.

Posony Jun. 5-dikén. — Országunk együtt lévő Atyjai ezen esztendőnek első napjaiban is lankadtság nélkül való buzgósággal folytatták a' Haza' jovára törekedő foglalatosságaikat. Az adófizetés' mennyiségéről szolló Izenet, Kerületi ülésben meg-készülvén, 's a' Dec. 30-dikán tartatott Országos ülésben felvétetvén, 's minden tekintetben helybehagyattván, 's abba a' Mágnások' Táblája is megegyezvén, azt a' Pal. P. Notárius úr Felírás-formába vette, melly után az, Diktaturára botsáttott 's Kerületi tanátskozásra adatott. Az ígért summa 4,395,244 forint, és 38's $\frac{1}{2}$ krajtzár Conventziós pénzben.

Az után mind két Tábláknál az új esztendei örvendező szokott tisztelkedések következtek.

Jan. 3-dikán az ajánlott adónak mennyiségére nézve készült Felírás, 10 óra-

kor országos ülésben helybe hagyattván, a' Mágnások' táblájához által küldetett, 's itt is, kevés változtatás után megerősített, 's Magyar nyelvre is által tétetve a' Rendek' táblájánál felolvasiatott 's helybe hagyatott.

Magyar Országai Ujságaink ezen új esztendei pályafutásokat nevezetes emberek' halálának szomorú jelentésével kezdték-el. Egyik ezen elhunyt nagy embereink között Nyitrai Püspök és Cs. K. Valóságos Titkos Tanácsos Kluch Jó'sef Úr Ő Excellentiája, kinek halála Dec. 31 dikén történt. Ezen valóságos Fő Papi Személy az által is kimutatta lelki nagyságát, hogy Dec. 30 dikán mint az ő halálát megelőzőt napon, minden Magyar Érsekekhez és Püspökökhöz következő butszó levelet ítézt: — „

Excellentissime, Illustrissime, ac Reverendissime Domine Archi-Praesul, Domine mihi peculiariter colendissime!

Convenit, ut, quos non tantum una fides, sed Pastoralis quoque officii mutuus ad invicem nexus arctiore charitatis, et communionis foedere in hac vita conjunxit, iidem de hoc saeculo ad aeternitatem, et de mortali hac vita ad immortalem in eodem sancta pacis, ac unionis vinculo transeant.

Ego jam delibor, et tempus resolutionis meae instare video. Fortius enim, ac unquam prius, Judicem supremum per aegritudinis molestias pulsantem, vicinamque mortem mihi indicantem sentio. Si quid proinde est, quod in vita, actibusque meis Excellentiae Vestrae displicere, Eandemque contristare potuisset, hujus veniam supplex peto, ac, ut me eodem charitatis affectu, quem in vita experiri summo mihi solatio fuerat, etiam, dum, mortuus fuero, complecti, ac in sancta piorum suffragiorum communione conservare dignetur, majorem in modum

non tantum opto, sed etiam exoro. Qui peculiari, quem erga Excellentiam Vestram semper fovebam, cultu, etiam moriens persevero. Mocsonok die 30 Dec. 1826.

Excellentiae Vestrae, humillimus servus.

Josephus Kluch

Eppus Nitriensis.

(Ezen levele a' boldogult Fő Lelki-Pásztornak, a' Posonyi Deák ujság szerént, abból van nyomtatva, mellyet a' Kolotsai Érsekhez küldött).

A' másik halálos esetről így ír a' Pesti

Ujság: — „

Nagy Váradról Decemb. 22-dikén. Ezen Királyi Akademia érzékeny bánatba merült, mert egy fényes tsillaga Karátson hava 17-dikén eltűnt, t. i. T. Tudós Vitkóczy Mátyás Úr, a' Magyar Nyelv Tanítója mejjbéli vízibetegségben életének 63-dik eszt. meghalt. Ezen érdemes Férjfiú Ifjúságától fogva megfeszített szorgalommal törekedett a' tudományok' megszerzésére, később korát is egyedül azoknak áldozá, úgyhogy a' Váradi környék' egyik valóságos Böltsének tartatnék, 's e' mellett Frantzia, Anglus, és Olasz nyelveken beszéllene, a' Hazánkbeli keletben lévő Magyar, Tót, és Német nyelveken kívül. A' boldogult Tudós fényes könyvtárral bírt, mellyet Bihar Vármegyében ritka válogatott könyveire nézve méltán elsőnek nevezhetni. A' Nemzeti léleknek elevenítésében, és a' Magyar nyelv' terjesztésében melly ditsősségesen fáradozott mindég, nyilvánvaló bizonyosságai azok, kik oktatásaiban részt venni szerentsések voltak. — Hidegült tetemei 19 dikben Fő Tiszt. Kováts Miklós Custos Kanonok Úr által a' számos Oskolai Ifjúság, sok Tudósok, és más minden rendűek' jelenlétében temették el.

E r d é l y.

Innét is két, nevezetes talentumokkal ékeskedett 's ugyan ezért fő hivatalokban szolgált jó Hazafi Méltóságoknak mostanság történt kimúlásokról tudósittatunk. Egyik ezek között Nemes Közép Szolnok Vármegyének Fő Ispányi Administratora, Cs. K. Kamarás, és a' Zilahon lévő Reformátum Gymnasium Inspector Fő Kurátora Méltóságos L. Báró Hadi Wesselényi Jó'sef Úr, ki is e' mulandó életről az örökkétartóra, Dec. 26-dik napján által költözvén, holt teste a' múlt esztendőnek utolsó estvéjén, a' Zilahi R. Gymnasium béli tanuló Ifjaknak harmóniával való tsendes éneklése és fáklyák' világa mellett a' Hadadi Familiai Kriptához kísértetvén abba bétéetett, méltóságos fő rangjához illő utolsó megtiszteltetése későbbre halasztatván

A' másodiknak halála felől illy rövid jelentést vettünk, Dec. 29-dik napjáról: — „

„Nints többé ama' nagy férjfiú Csik Szent Györgyi Méltóságos Csedő László Úr, az Erdélyi Fő Kormányshéknél volt Tanátsos és ezen Nagy Fejedelemségnek Pro-Cancellarius. Elvégzé világi pályafutását betses és rendkívül szorgalmatos életének 71-dik esztendejében. Véletlen és hirtelen halállal mult-ki a' világból. A' napokban a' Tanátsból 's egy betegnek látogatása után szállására érkezvén, a' gutta megütötte, melly ellen az Orvosok semmi iparkodás és semmi Orvosi szerek által segedelmet nem találván, ő, a' haldoklónak kívántató Szentséggel való élés után, tegnap, 28-dikan, déltájban, kimult a' világból.“

(Ha ezen közönséges tiszteletet érdemlő Fő Tisztviselő úrnak haláláról, sok jó barátjai sok tisztelőji között a' M. Kurirhoz valaki bővebben írni kíván, mi azt készséggel ki fogjuk hirdetni.)